

AANGETEKEND EN PER FAX: 023-530 13 02
(zonder bijlagen)

Minister van Infrastructuur en Milieu
Per adres:
Rijkswaterstaat West-Nederland Noord
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 3119
2001DC HAARLEM

Allen & Overy LLP
Apollolaan 15
1077 AB Amsterdam

Postbus 75440
1070 AK Amsterdam

Tel +31 (0) 20 674 1000
Fax +31 (0) 20 674 1111

Amsterdam, 29 december 2014
Onderwerp **Bezwaarschrift Fastned tegen wijziging Wbr-vergunning van P. Kok & Zn C.V. inhoudende het toestaan van de aanleg en exploitatie van snellaadfaciliteiten op verzorgingsplaats Den Ruygen Hoek langs snelweg A4 Re**
Ons kenmerk LM/0107455-0000001 AMCP:723134.1
Van [REDACTED], advocaten
Telefoon [REDACTED]
Fax [REDACTED]
E-mail [REDACTED]

Excellentie,

Hierbij dien ik namens Beheersmaatschappij Breesaap B.V., statutair gevestigd en kantoorhoudende te Rotterdam (**Breesaap**), en Fastned B.V., statutair gevestigd en kantoorhoudende te Amsterdam (**Fastned**), een bezwaarschrift in tegen de wijziging van de Wbr-vergunning van P. Kok & Zn C.V. (**Kok**) de exploitant van een motorbrandstoffenverkoop punt op de verzorgingsplaats Den Ruygen Hoek. Het bezwaar is gericht tegen het op 7 januari 2014 genomen besluit (met nummer RWS-2014/547 WTW13898) van de minister van Infrastructuur en Milieu (**Minister**) om een vergunning te verlenen op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (**Wbr**) voor het realiseren en exploiteren van snellaadfaciliteiten op voornoemde verzorgingsplaats. Breesaap en Fastned (hierna gezamenlijk in enkelvoud: Fastned) kiezen voor deze zaak woonplaats te Amsterdam aan de Apollolaan 15 (Postbus 75440, 1070 AK), ten kantore van Allen & Overy LLP, advocaten, notarissen en belastingadviseurs, namens welke [REDACTED] tot gemachtigden worden gesteld, zulks met het recht van substitutie.

De Nederlandse overheid vond het wenselijk dat het mogelijk zou worden voor geïnteresseerde partijen om een Wbr-vergunning (en dus ook een huurovereenkomst) te krijgen voor het realiseren en exploiteren van een snellaadstation op verzorgingsplaatsen langs rijkswegen. De daarvoor benodigde beleidswijziging is eind 2011 in de Staatscourant aangekondigd. Partijen werden daardoor in de gelegenheid gesteld om een aanvraag te doen om een laadstation te mogen realiseren en indien er voor 17 januari 2012 meer aanvragen waren dan mogelijk geachte laadstations, zou een loting plaatsvinden. Aanvragen van na die datum zouden op volgorde van binnenkomst worden behandeld.

Op 27 april 2012 heeft een notaris van het kantoor Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn een lotingprocedure uitgevoerd om per verzorgingsplaats een rangorde vast te stellen onder de partijen die zich voor 17 januari 2012 hadden ingeschreven. Voor de verzorgingsplaats Den Ruygen Hoek waren dat vijf gegadigden: Fastned, ANWB, Greenflux, The Newmotion en Mister Green. Uit de gevolgde inschrijvings- en lotingprocedure heeft Fastned het eerste recht verkregen om in aanmerking te komen voor een Wbr-vergunning voor het realiseren en exploiteren van snellaadfaciliteiten op verzorgingsplaats Den Ruygen Hoek (**Bijlage 1**). Rijkswaterstaat heeft kenbaar gemaakt dat vanwege doelmatigheid en verkeersveiligheid slechts één aanbieder per verzorgingsplaats kan worden toegestaan. Fastned is dan ook zeer verbaasd thans te vernemen dat op 7 januari 2014 de Minister het besluit heeft genomen om ook Kok een vergunning te verlenen voor het realiseren en exploiteren van snellaadfaciliteiten op deze zelfde verzorgingsplaats.

Uit de verleende vergunning maakt Fastned op dat de Minister heeft beoogd in dit geval het realiseren en exploiteren van snellaadpalen toe te staan als aanvullende voorziening bij het motorbrandstofverkooppunt. Naar de mening van Fastned is dat (i) in strijd met de eisen van doelmatig en verkeersveilig gebruik van verzorgingsplaatsen, (ii) in strijd met de ter zake geldende beleidsregels en (iii) in strijd met het gelijkheidsbeginsel. Fastned zal deze bezwaargronden hierna toelichten. Daaraan voorafgaand zal Fastned toelichten dat er sprake is van een verschoonbare termijnoverschrijding.

1. Verschoonbare termijnoverschrijding

- 1.1 Fastned heeft bij Rijkswaterstaat aangedrongen om op de hoogte te worden gehouden van ontwikkelingen op die verzorgingsplaatsen ten aanzien waarvan zij beschikt over een Wbr-vergunning om een snellaadstation te realiseren en exploiteren, althans over een door voornoemde inschrijvings- en lotingprocedure verkregen eerder recht om daarvoor in aanmerking te komen. Rijkswaterstaat houdt ook benzinestations en andere partijen die op verzorgingsplaatsen aanwezig zijn op de hoogte van dergelijke ontwikkelingen. Fastned heeft uitdrukkelijk gevraagd om te worden geïnformeerd over Wbr-vergunningen of aanvragen daartoe; zie bijvoorbeeld de e-mail van Fastned van 19 maart 2014 aan Rijkswaterstaat (**Bijlage 2**) en de reactie van Rijkswaterstaat hierop per e-mail van 26 maart 2014 (**Bijlage 3**):

De aanvraag waar jij aan refereert, is geen aanvraag voor een basisvoorziening. Het betreft een aanvraag voor een aanvullende voorziening naast een bestaande basisvoorziening. [...] Een afschrift van een dergelijke (wijziging van de) Wbr-vergunning zal u worden toegezonden. Tegen een dergelijke vergunning staat bezwaar open. Na heroverweging door het bevoegd gezag staat beroep en evt. hoger beroep open.
(onderstreping toegevoegd)

- 1.2 Ook in de jaren daarvóór heeft Fastned stelselmatig contact gehad met Rijkswaterstaat over de status van de Wbr-vergunningsaanvragen voor snellaadfaciliteiten op verzorgingsplaatsen langs de snelweg. In de daarbij toegezonden overzichten is nimmer melding gemaakt van de aan Kok verleende Wbr-vergunning voor Den Ruygen Hoek. [REDACTED] van Rijkswaterstaat uitte bovendien in december 2012 de intentie om periodiek dergelijke overzichten te verstrekken (**Bijlage 4**), hetgeen Fastned bevestigde in de gedachte dat zij een *up-to-date* beeld zou krijgen van de verleende Wbr-vergunningen. Fastned ontving ook daadwerkelijk van tijd tot tijd statusoverzichten van Rijkswaterstaat, zie bijvoorbeeld de e-mail van Rijkswaterstaat aan o.a. Fastned van 31 mei 2013 (**Bijlage 5**). Zie eveneens het overzicht van Wbr-vergunningsaanvragen van 24 maart 2014 (**Bijlage 6**), ingebracht door de Staat als productie 16 bij haar memorie van antwoord in hoger beroep in de civiele kort gedingprocedure tussen de Staat en de VPR-leden.
- 1.3 Ondanks deze toezeggingen en toegezonden statusoverzichten is Fastned pas bij e-mail van 23 december 2014 (**Bijlage 7**) op de hoogte gesteld van een kennelijk al op 7 januari 2014 aan Kok verleende Wbr-vergunning op basis waarvan het Kok is toegestaan om snelladers te plaatsen en exploiteren bij haar bestaande motorbrandstofverkooppunt (**Bestreden Besluit**).

- 1.4 Naast bovengenoemde contacten met Rijkswaterstaat over de status van de aanvragen en vergunningen voor snellaadfaciliteiten op verzorgingsplaatsen langs de snelweg, heeft Fastned ook de Staatscourant in de gaten gehouden. Rijkswaterstaat hanteert echter kennelijk het beleid dat voor het plaatsen en exploiteren van een snellader als aanvullende voorziening geen uniforme voorbereidingsprocedure hoeft te worden gevolgd en voor het vergunnen van het plaatsen en exploiteren van dezelfde snellader als basisvoorziening wel. Het gevolg daarvan is dat een vergunning voor het plaatsen en exploiteren van een snellader niet in de Staatscourant wordt gepubliceerd als de aanvrager een exploitant is van een benzinestation of wegrestaurant. Fastned kon dus niet weten dat de door Rijkswaterstaat aan haar toegezonden informatie met betrekking tot de Wbr-vergunningen voor snellaadfaaciliteiten incompleet was.
- 1.5 De vergunning vermeldt als reden dat er geen uniforme voorbereidingsprocedure is gevolgd dat de Minister ervan uit is gegaan dat belanghebbenden niet in hun rechten worden aangetast. Die vooronderstelling is door de Minister echter ten onrechte niet geverifieerd bij Fastned als houder van het eerste recht op een Wbr-vergunning voor het realiseren en aanbieden van snellaadfaciliteiten op verzorgingsplaats Den Ruygen Hoek. Het Bestreden Besluit is zodoende onzorgvuldig en ontbeert het vereiste vergaren en afwegen van de betrokken belangen.
- 1.6 Fastned kan zich met de verleende vergunning niet verenigen en verzoekt de Minister om het Bestreden Besluit te herroepen. Fastned was niet eerder op de hoogte van het Bestreden Besluit dan op 23 december 2014. Aangezien Fastned ook niet eerder op de hoogte kon zijn, is er in dit geval sprake van een verschoonbare termijnoverschrijding als bedoeld in artikel 6:11 Awb. Fastned heeft dit bezwaarschrift ingediend binnen 14 dagen nadat zij door de toezending van de vergunning alsnog op de hoogte is geraakt van het Bestreden Besluit.

2. Strijd met eisen van doelmatigheid en verkeersveiligheid

- 2.1 Blijkens de considerans bij de Wbr beoogt de wet de verzekering van het doelmatig en veilig gebruik van waterstaatswerken.¹ De Wbr bepaalt dat voor het gebruikmaken van een waterstaatswerk, zoals een verzorgingsplaats langs de rijkswegen, een vergunning van de Minister vereist is.² De minister wordt geacht aanvragen voor een Wbr vergunning te toetsen aan dit kader en indien nodig stelt dit de Minister in staat een dergelijke vergunning te weigeren ter bescherming van de betreffende waterstaatswerken, en ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik van die werken, dan wel ter bescherming van aan de waterstaatswerken verbonden andere belangen voor zover daarin niet bij of krachtens een andere wet is voorzien.³
- 2.2 In de kennisgeving Voorzieningen op verzorgingsplaatsen langs rijkswegen van 22 maart 2004 (**Kennisgeving**) is neergelegd wat door de Minister wordt verstaan onder het doelmatige en veilige gebruik van de waterstaatswerken verzorgingsplaatsen langs de snelweg. De Kennisgeving beperkt de mogelijkheid tot het afgeven van Wbr-vergunningen tot zogenoemde basisvoorzieningen. Oorspronkelijk kende de Kennisgeving drie mogelijke basisvoorzieningen op een verzorgingsplaats: een benzinestation, een wegrestaurant en een servicestation (een combinatie van beide voornoemde functies). Met de beleidswijziging van 20 december 2011 is daaraan het energielaadpunt als basisvoorziening toegevoegd, zodat er thans vier basisvoorzieningen zijn. Alle andere denkbare voorzieningen worden voor de toepassing van de Kennisgeving aangemerkt als aanvullende voorzieningen. Aanvullende voorzieningen mogen onder de Kennisgeving worden gerealiseerd door de houders van een Wbr-vergunning voor een basisvoorziening indien op de verzorgingsplaats voldoende ruimte beschikbaar is en de aanvullende voorzieningen voorzien in een behoefte van

¹ "Alzo wij in overweging genomen hebben dat de behoefte aan wettelijke middelen ter bescherming van waterstaatswerken in beheer bij het Rijk en ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik van die werken, alsook de inzichten inzake hetgeen daaromtrent regeling dient te vinden bij wet, zodanig zijn gewijzigd, dat het gewenst is daarvoor een nieuwe wettelijke regeling vast te stellen" (onderstreping toegevoegd)

² Artikel 2 lid 1 Wbr.

³ Artikel 3 Wbr.

weggebruikers, geen afbreuk doen aan de verkeersveiligheid en een functionele relatie hebben met het wegverkeer.

- 2.3 Voor een wijziging van een reeds verleende Wbr-vergunning inhoudende het toestaan van aanvullende voorzieningen geldt hetzelfde hiervoor omschreven toetsingskader als voor een aanvraag om een nieuwe Wbr-vergunning. De kennelijk door BP Europa SE – BP Nederland namens Kok aangevraagde wijziging van haar Wbr-vergunning moest door de Minister derhalve worden getoetst aan de eisen van een doelmatig en veilig gebruik van de verzorgingsplaats Den Ruygen Hoek.
- 2.4 Hoewel oorspronkelijk niet werd uitgesloten dat er meerdere snellaadstations op een verzorgingsplaats zouden komen, is Rijkswaterstaat daar later herhaaldelijk (en naar mening van Fastned: terecht) op teruggekomen. Fastned wijst in dit verband ook op het betoog van de Minister, zoals naar voren gebracht door [REDACTED] van Rijkswaterstaat tijdens de hoorzitting van 8 december 2014 in het kader van de bezwaarschriftprocedure tegen de verlening van een Wbr-vergunning voor het plaatsen en exploiteren van snellaadfaciliteiten door Wagenaar & Wagenaar B.V. op verzorgingsplaats Scheiwijk (zie pleitaantekeningen [REDACTED], **Bijlage 8**):

Het klopt dat RWS het onwenselijk acht om twee oplaadstations op één verzorgingsplaats te hebben. Hierbij gaat het om situaties waarbij twee aanvragers op één verzorgingsplaats zijn ingeloot (op niet-vergunde locaties).

- 2.5 De reden hiervoor is dat het toestaan van twee of meer aanbieders hiervan tot gevolg zal hebben dat er onwenselijke verkeersbewegingen ontstaan, bijvoorbeeld tussen de locaties van beide aanbieders en als gevolg van het moeten kiezen tussen twee aanbieders. Immers, een elektrische rijder zou bijvoorbeeld naar de andere aanbieder kunnen gaan rijden om de prijs te vergelijken, een wachtrij te ontlopen of omdat een bepaalde stekker op de andere locatie ontbreekt (er zijn momenteel drie gangbare stekkers in omloop). Dergelijke verkeersbewegingen zijn ongewenst omdat dit kan leiden tot verkeersonveilige situaties. Het belangrijkste voorbeeld daarvan is waarschijnlijk wel het ontstaan van terugslag op de afrit van de snelweg naar de verzorgingsplaats, zie <http://youtu.be/7YtGEAZ-Lsk> voor de levensgevaarlijke situatie die dit tot gevolg kan hebben. De redelijkerwijs te verwachten verkeersbewegingen zijn daarnaast ook niet te verenigen met de richtlijn dat op de rijwegen op verzorgingsplaatsen eenrichtingsverkeer geldt. Zie ter illustratie van dergelijke onwenselijke verkeersbewegingen en de invloed daarvan op de verkeersveiligheid **Bijlage 9**. Zie tevens het als **Bijlage 10** aangehechte verkeerskundig advies van 2 december 2014, opgesteld door Royal Haskoning DHV.

- 2.6 De te verwachten gevolgen van meerdere aanbieders van laadfaciliteiten op een verzorgingsplaats zijn herhaaldelijk uitvoerig besproken met Rijkswaterstaat. De uitkomst daarvan zijn stevast de volgende punten:

- (i) Een verzorgingsplaats is logisch ingericht met eenrichtingsverkeer. Het is wenselijk dat auto's die van de snelweg afkomen op een eenduidige manier worden geleid naar de functie waarvoor zij komen. Op een verzorgingsplaats waar een laadstation, een benzinstation, een parkeerplaats en een wegrestaurant aanwezig zijn betekent dat, dat de automobilist na de afrit eerst kiest om ofwel links af te slaan naar het benzinstation ofwel rechts voor het wegrestaurant, laadstation of parkeerplaats. Vervolgens is er later op de verzorgingsplaats nog een splitsing tussen wegrestaurant en laadstation. Het is zeer onwenselijk om na de afrit zowel bij linksaf als bij rechtsaf laadfaciliteiten aan te bieden. Dat zal voor twijfel zorgen bij de automobilist en mogelijk leiden tot stilstaan of zelfs achteruit rijden op de rijbanen van de verzorgingsplaats. Dat is op zichzelf al gevaarlijk en kan bovendien leiden tot terugslag op de afrit (zie hiervoor nummer 2.5).

- (ii) Twee aanbieders kan (en zal) er ook toe leiden dat er prijsverschil bestaat in het aanbod van elektriciteit voor elektrische auto's op een verzorgingsplaats. Dat zal tot prijsvergelijking en dus verkeersbewegingen op de verzorgingsplaats leiden. Het is niet te verwachten dat een dergelijke prijsvergelijking te voet zou plaatsvinden. Dit is eveneens niet mogelijk aangezien voorafgaand aan het afslaan richting een benzinestation op de verzorgingsplaats ook niet kan worden gestopt. Prijsvergelijking zal dus gebeuren door met de auto van de ene naar de andere aanbieder te rijden. Eenrichtingsverkeer maakt terugrijden onmogelijk, dus spookrijden of achteruitrijden op de rijbanen van de verzorgingsplaats is het voor de hand liggende gevolg van twee of meer aanbieders van elektriciteit ten behoeve van het snelladen van elektrische auto's.
- (iii) Er zijn drie verschillende laadstandaarden voor elektrische auto's (Chademo, CCS⁴ en AC). Veel partijen die thans snellaadfaciliteiten aanbieden, maken een keuze welke van deze standaard wordt aangeboden. Als een aanbieder op een verzorgingsplaats niet over alle standaarden (stekkers) beschikt, dan is het voor de hand liggende gevolg dat een automobilist van de ene naar de andere aanbieder zal rijden over de verzorgingsplaats om op zoek te gaan naar de locatie waar zijn auto wel kan worden opgeladen. Dat kan, net als prijsvergelijking, de verkeersveiligheid op de verzorgingsplaats in gevaar brengen.

2.7 In de notulen van het gesprek tussen Fastned en Rijkswaterstaat van 4 december 2012 (**Bijlage 11**) is hierover het volgende opgenomen:

Aangezien het onwenselijk is om 2 laadstations op 1 verzorgingsplaats te hebben vinden zowel Rijkswaterstaat als Fastned het belangrijk om te zoeken naar een oplossing om tot 1 aanbieder te komen. Belangrijkste redenering die op het wegendistrict naar boven komt is dat men wil voorkomen dat berijders van het ene naar het andere station rijden – met gevaarlijke verkeerssituaties als gevolg - om de prijs e.d. te vergelijken.

2.8 In een brief van 3 april 2014 (**Bijlage 12**) in het kader van een beleidswijziging ten aanzien van energielaadpunten (zie hierna onder 4.1) schrijft de Minister het volgende aan Fastned:

Het toestaan van aanvullende voorzieningen in de vorm van bijvoorbeeld een gemakswinkel bij het energielaadpunt zou betekenen dat dezelfde aanvullende voorzieningen op meerdere plaatsen op de verzorgingsplaats aanwezig zijn. Dat verdraagt zich niet met een doelmatige inrichting van de verzorgingsplaats.

2.9 Een vergelijkbare redenering volgt uit de e-mail van [REDACTED] Rijkswaterstaat, in zijn e-mail van 8 april 2013 (**Bijlage 13**), waarin hij ten aanzien van aanvullende voorzieningen stelt:

Een dergelijke aanvraag zal worden bekeken aan de hand van de Wbr-toetsingscriteria, waaronder een doelmatige inrichting van de verzorgingsplaats en verkeersveiligheid.

[...]

Met een doelmatige inrichting van de veelal beperkte ruimte op een verzorgingsplaats, verdraagt zich veelal niet dat een aanvullende voorziening op dezelfde verzorgingsplaats op meer dan één plaats aanwezig is.

⁴ Ook wel bekend onder de naam "DC Combo".

- 2.10 Als dubbel aanbod van aanvullende voorzieningen al leidt tot een situatie die zich niet verdraagt met een doelmatige inrichting van een verzorgingsplaats, dan geldt dat zeker voor dubbel aanbod van voorzieningen die kwalificeren als basisvoorziening.⁵
- 2.11 Ook is er geen functioneel belang meer voor de weggebruiker dat is gediend met het aanbieden van snellaadfaciliteiten als aanvullende voorziening door het benzinstation van Kok. Immers, in de behoefte van de weggebruikers met elektrische auto's zal worden voorzien door de komst van het snellaadstation van Fastned (waarvoor Fastned eerder dan Kok al het recht had verkregen op een Wbr-vergunning voor de basisvoorziening energielaadpunt).
- 2.12 Kortom, het toestaan van twee aanbieders van snellaadfaciliteiten op een verzorgingsplaats is in strijd met het vereiste deze zo doelmatig en verkeersveilig mogelijk in te richten.

3. Strijd met het beleid

- 3.1 Het aanmerken van snellaadfaciliteiten op dezelfde verzorgingsplaats als zowel basisvoorziening als aanvullende voorziening is in strijd met het beleid uit de Kennisgeving. Snellaadfaciliteiten zouden logischerwijs alleen op die verzorgingsplaatsen waar deze niet als basisvoorziening vergund zijn, eventueel als aanvullende voorziening kunnen kwalificeren. Het was immers ten tijde van de totstandkoming van de wijziging van de Kennisgeving in 2011 niet onrealistisch om te verwachten dat voor sommige verzorgingsplaatsen geen aanvraag zou worden ingediend. Dan lag het voor de hand dat snellaadfaciliteiten aan zittende benzinstationhouders op die verzorgingsplaatsen alsnog als aanvullende voorziening konden worden vergund. Daarnaast kan een andere manier van het aanvullen van de motorenergie dan snelladen, bijvoorbeeld het omwisselen van een accu, kwalificeren als zowel basisvoorziening energielaadpunt als aanvullende voorziening bij een bestaande basisvoorziening. Dat voorkomt dat nieuwe Wbr-vergunninghouders voor een energielaadpunt kunnen blokkeren dat een andere dan de door hun zelf aangeboden technologie in gebruik komt. Beide omstandigheden doen zich in dit geval niet voor. Er bestaat dan ook geen rechtvaardiging voor het kwalificeren van de snellaadfaciliteiten van Kok als aanvullende voorziening, terwijl op dat moment dezelfde faciliteiten op dezelfde verzorgingsplaats al als basisvoorziening aan Fastned was vergund.
- 3.2 Het kwalificeren van de hoofdactiviteit van vergunninghouder A als tevens zijnde een aanvullende voorziening van een op dezelfde verzorgingsplaats aanwezige vergunninghouder B is niet alleen onlogisch, maar leidt, als toegelicht, ook tot versnipperd en dubbel aanbod van dezelfde voorzieningen. Het onderscheid tussen basisvoorzieningen en aanvullende voorzieningen wordt daarmee zinloos.⁶
- 3.3 Volgend op de Beleidswijziging van 20 december 2011 is, als gezegd, een inschrijvings- en lotingsprocedure gehouden voor partijen geïnteresseerd in het verkrijgen van Wbr-vergunningen voor een Energieladpunt. Deze lotingsprocedure had tot doel om in geval van meerdere aanvragers per locatie een onderlinge rangorde te bepalen voor het verkrijgen van een Wbr-vergunning, aangezien Rijkswaterstaat destijds al overwoog dat het toelaten van meerdere partijen op één verzorgingsplaats mogelijk niet doelmatig en verkeersveilig zou zijn. Dit volgt eveneens uit de toelichting door de notaris bij de loting van 27 april 2012:

Indien er vergunningen zijn aangevraagd voor meer energieladpunten dan er ruimte is op een verzorgingsplaats worden de aangevraagde energieladpunten naar evenredigheid verdeeld onder de aanvragers, zodanig dat iedere aanvrager minimaal één energieladpunt wordt vergund. Indien er dan nog onvoldoende plaats is, wordt er onder aanvragers geloot.

⁵ Snellaadfaciliteiten vallen onder de basisvoorziening energielaadpunt.

⁶ Het gevolg zal zijn dat het aanbieden van snellaadstations ook is toegestaan om als aanvullende voorziening benzine te tanken bijvoorbeeld voor elektrische auto's met een kleine reserve benzinemotor waarop wordt overgeschakeld als de accu leeg is.

[...]

Gelet op het aantal aangevraagde energielaadpunten, kan niet ieder verzoek van de aanvragers voor het verkrijgen van een vergunning worden ingewilligd. Om te bepalen welke aanvragers in aanmerking komen voor het verkrijgen van een vergunning vindt onderhavige loting plaats.

3.4 Het resultaat van die procedure is dat Fastned het recht heeft gekregen om op vele verzorgingsplaatsen een snellaadstation te bouwen en te exploiteren. Zo ook voor verzorgingsplaats Den Ruygen Hoek. Het verdraagt zich niet met de eisen van een objectieve, non-discriminatoire en transparante procedure tot verdeling van een door de overheid te verlenen recht om een bepaalde activiteit te mogen uitoefenen, als na afloop van die procedure een bepaalde selectieve groep partijen die niet aan die procedure heeft deelgenomen alsnog ook dat recht kan verkrijgen.

3.5 Het nu nog toekennen van het recht tot het aanleggen en exploiteren van snellaadfaciliteiten door de benzinestationhouders die niet hebben deelgenomen aan de inschrijvings- en lotingsprocedure is oneerlijk tegenover die partijen die dat wel hebben gedaan (en zich hebben ingeschreven voor een Wbr-vergunning op die verzorgingsplaats waarop ook het benzinestation is gevestigd). Door zich in te schrijven voor het verkrijgen van het recht op een Wbr-vergunning voor een snellaadstation heeft Fastned bovendien een risico op zich genomen, aan de Wbr-vergunning zit namelijk een uitrolverplichting.

Op vele andere verzorgingsplaatsen in Nederland staat Fastned momenteel in de rij achter andere partijen die als eerste in aanmerking komen voor een Wbr-vergunning. Op al die verzorgingsplaatsen wordt het kennelijk niet doelmatig en verkeersveilig bevonden om een tweede aanbieder van snellaadfaciliteiten toe te laten op één en dezelfde verzorgingsplaats. Fastned ziet niet in op welke gronden in het onderhavige geval zou moeten worden afgeweken van dit beleid. Het Bestreden Besluit zou daarmee ingaan tegen het eigen bestendigde beleid van Rijkswaterstaat. Het roept daarmee de vraag op waarom Fastned op locaties waar zij na de loting niet als eerste rechthebbende voor een Wbr-vergunning is aangemerkt, nu niet alsnog in aanmerking zou komen voor verkrijging van een vergunning voor de exploitatie van een energielaadpunt (uit oogpunt van verkeersveiligheid bestaat namelijk geen verschil tussen twee aanbieders die snellaadfaciliteiten aanbieden op basis van een vergunning die kwalificeert als basisvoorziening in de zin van de Kennisgeving of twee aanbieders waarvan de ene een vergunning heeft die kwalificeert als basisvoorziening en de andere een die kwalificeert als aanvullende voorziening in de zin van de Kennisgeving).

3.6 Voorgaande gedachtegang toont exact waarom de verlening van de vergunning aan Kok zich niet verdraagt met de eisen van een objectieve, non-discriminatoire en transparante verdelingsprocedure van schaarse publiekrechtelijke rechten. Indien het Bestreden Besluit in stand blijft, zal dit voor Fastned reden zijn om voor alle locaties ten aanzien waarvan zij in de loting op plek 2, 3, 4 of 5 is geëindigd haar aanvraag aan te vullen en aanspraak te maken op een Wbr-vergunning.

3.7 Elektrisch rijden is een markt die nog in de kinderschoenen staat. Fastned heeft zich desondanks als enige partij investeringsbereid getoond om een landelijk dekkend netwerk van laadstations te verwezenlijken. Daarmee draagt Fastned bij aan een ontwikkeling die door de Nederlandse Staat belangrijk wordt geacht om aan haar milieudoelstellingen te kunnen voldoen. Het nu alsnog toestaan van het aanbieden van snellaadfaciliteiten door andere aanbieders op die verzorgingsplaatsen waar Fastned over (het recht op) een Wbr-vergunning beschikt doet afbreuk aan de mogelijkheid voor Fastned om rendabel een landelijk dekkend netwerk van snellaadstations aan te bieden. Bovendien is het gevolg dat het voor Fastned moeilijker zal worden om het voor de verdere uitrol benodigde kapitaal aan te trekken. Benzinestationhouders hebben daarnaast een prikkel om ervoor te kiezen om hun prijzen voor elektriciteit in de beginperiode kunstmatig laag te houden door kruissubsidie vanuit de inkomsten die zij hebben uit hoofde van hun shop en hun brandstofverkoop. Het gevolg daarvan

zal zijn dat door het alsnog toestaan van het aanbieden van snellaadfaciliteiten door benzinestationhouders de mededinging op deze nog prille markt wordt verstoord met het doel Fastned van de markt te weren.

- 3.8 Met het toestaan van snellaadfaciliteiten als aanvullende voorziening bij benzinestations wordt zodoende de uitrol van een landelijk dekkend netwerk van snellaadstations bemoeilijkt. Dat verdraagt zich niet met het doel van de Kennisgeving om al het wegverkeer te faciliteren. Bovendien wordt het realiseren van de overheidsdoelstelling om in 2020 200.000 elektrische auto's te realiseren en faciliteren in gevaar gebracht.

4. **Strijd met gelijkheidsbeginsel**

- 4.1 Bij de beleidswijziging van 20 november 2013 is de Kennisgeving in die zin gewijzigd dat het vergunninghouders van de basisvoorziening Energielaadpunt in het geheel niet is toegestaan om aanvullende voorzieningen aan te bieden. De toelichting daarop luidt:

De doelmatige inrichting van een verzorgingsplaats met inachtneming van een zo (verkeers)veilig mogelijke indeling zijn gediend met zo min mogelijk versnippering van aanvullende voorzieningen. Daartoe worden bij energielaadpunten als basisvoorziening geen aanvullende voorzieningen (bijvoorbeeld een gemakswinkel, autowasstraat, snoepautomaat, etc.) toegestaan.

- 4.2 Het tegengaan van versnippering van het aanbod op verzorgingsplaatsen wordt door de Minister dus kennelijk zo belangrijk gevonden dat Fastned (of een andere aanbieder van snellaadstations) op basis daarvan geen snoepautomaat mag plaatsen. Het is daarmee niet te rijmen om wel toe te staan dat het aanbod van laadfaciliteiten voor elektrische auto's wordt versnipperd. Dat is een basisvoorziening en versnippering daarvan zal eerder leiden tot prijsvergelijking en bijbehorende verkeersbewegingen op de verzorgingsplaats dan het versnipperd aanbod van snoep.
- 4.3 Bovendien is het in strijd met het gelijkheidsbeginsel om de vergunninghouder van een benzinestation toe te staan om alle aanvullende voorzieningen aan te bieden inclusief laadfaciliteiten die vallen onder de basisvoorziening Energielaadpunt en aan de andere kant de vergunninghouder van een Energielaadpunt geen enkele aanvullende voorziening toe te staan.

5. **Conclusie**

- 5.1 Fastned verzoekt u op grond van het voorgaande om het Bestreden Besluit te herroepen en de door haar gemaakte kosten in verband met dit bezwaar te vergoeden.
- 5.2 Tevens verzoekt Fastned u om zo snel mogelijk alle op deze zaak betrekking hebbende stukken aan ondergetekende toe te zenden. Fastned behoudt zich het recht voor om op basis van die stukken haar bezwaargronden nader aan te vullen.

Hoogachtend,

